

A MŰVÉSZETI PORTÁL

STAND-UP COMEDY, FILOZÓFIA ÉS BÁBMŰVÉSZET

Blind Summit Theatre: The Table

2014. 04. 30.

Adott három, feketébe öltözött bábszínész, egy asztal és egyetlenegy báb. A Blind Summit Theatre felnőtteknek szóló előadása ezzel a minimalista scenikával a bábszínházzal kapcsolatos, sztereotip felfogásunk újragondolására készítet. A darab a monodráma és a stand-up comedy sajátos és rendkívül szórakoztató vegyülete. Populáris és filozofikus, improvizatív és a végletekig kidolgozott is egyszerre.

A bunraku a japán bábművészet több évszázados hagyományára visszatekintő ága, amelyben a báb három színész összehangolt munkájának köszönhetően kel életre. A Summit Blind Theatre Trafó-beli előadása tökéletes példája annak, hogy ez az ősi technika miként tud aktuálisan megszólalni a huszonegyedik század színpadán.

A történet egyszerű, ugyanakkor két réteg zsonglőrjátékából áll össze: a báb elmeséli, hogyan kapott megbízást arra, hogy feldolgozza Mózes életének utolsó tizenkét óráját, amelyet Istennel kettesben a Nébó-hegyen töltött el. A színész-báb közben kiesik a narrátor szerepéből, és nemcsak önmagát játssza, hanem Mózes, Istent, sőt az Egyiptomból kivezetett zsidó népet is, mindezt pazar humorral, kulturális és populáris utalásokkal átszőve.

Igazi színház a színházban: a főszereplő, amelynek mozgatóival ellentétben még neve sincs, nemcsak tudatában van saját lételeményének, de folyamatosan játszik is ezzel a paradoxonnal. Beavatja nézőit a báb életre keltésének pontos technikájába, felfedi a varázslatot, és még azt a pillanatot is látni engedi, amikor a bábosok elengedik, és az élő figurájából élettelen tárgy lesz. Az előadás egyik szintje ez, a bábszínház (és ezen keresztül általában a színház) illúziójának leleplezése, a színpadi valóság megteremtésének eszköztárától, a mozgatás mikéntjén és a néző figyelmének a bábosról a bábra történő irányításán keresztül a nem létező

tárgyak láttatásáig. Ez a sajátos bevezetés a hatásmechanizmusok világába ugyanakkor furcsa módon egyáltalán nem nehezíti meg a bábnak mint élő, önálló akarattal, gondolatokkal és érzésekkel rendelkező személynek vagy szubjektumnak az elfogadását. Amint a bábszínészek újra a kezükbe veszik a kartonfejű, rongytestű bábót, az azonnal életre kel, és mi újra úgy tekintünk rá, mintha valóban egy hús-vér színészt figyelnénk.

Ez a lét-nemlét játék végigvonul az előadáson. Már a nyitókép is erre utal: a báb bemutatja a címadó asztalt, először mint tárgyat, majd mint a saját képzeletbeli univerzumának fiktív terét, amely a konzekvens és érzéletes pantomimelemekkel tarkított, verbális leírás hatására számunkra is egyre valóságosabbá válik. Az asztal az üres vászon, a tabula rasa, a pódium, amelyet majd a komikus elbeszélése varázsol át enteriőrök és sivatagi helyszínek sorozatává.

A kettősség és az ellentmondás szervesen hozzátartozik ehhez az állandóan változó világhoz, amelyben minden, még az "én" abszolútuma is relatívvá válik. Az asztal példájánál maradva: amit az egyik pillanatban úgy mutatnak be, mint egy vendéglőadás helyben kölcsönzött díszletelemét, a következő pillanatban egy élet konkrét színterévé válik, otthonná, amelynek története összefonódik a báb történetével, benépesítik tárgyai (egy egész veteményeskert), szokásai (a "gondolkodó sarka") és emlékei.

Az állandóan vissza-visszatérő önreflexió szerves része a bábszínészekkel való diskurzus. A bábos-báb párbeszéd az előadás egyik fontos humorforrása. Veszekszenek, játszanak, beszélgetnek, kölcsönösen és fizikailag is inzultálják egymást – hiába a báb az, aki alapvetően ki van szolgáltatva mozgatói szeszélyeinek (különösen a lábak, illetve az őket mozgató Irina Stratieva kiszámíthatatlanok), a pofonok és rúgások, amelyeket a renitens (jobb kezét és fenekét mozgató) Sean Garrattnek kioszt, bizony eléggé valóságosnak tűnnek. Annál is inkább, mivel – ahogy az előadás elején el is hangzik – a *The Table* egy laza történet köré szőtt improvizáció, ahol a színészek nemcsak a bábbal és azon keresztül a közönséggel, hanem egymással is játszanak, ami tekintettel arra, hogy a báb mozgása mindhárom bábos alaposan begyakorlott, precíz munkájának eredménye, figyelemreméltó teljesítmény.

A bábszínészek nem is rejtik véka alá a rögtönzés örömét. A bábót megszólaltató Mark Down meglepi olykor váratlan játékaival társait, de az új impulzus érkezhetsz máshonnan is, ami persze mindenkitől fokozottabb figyelmet és reakciókészséget igényel. Az előadás valószínűleg ennek is köszönheti frissességét és spontaneitását. Ez természetesen azt is jelenti, hogy az angol nyelvű előadáshoz készült magyar felirat sokszor nem is tudja követni a színpadi eseményeket. A közönségnek ez látszólag egyáltalán nem okozott gondot, sőt még gazdagabbá tette a nézői élményt.

The Table

A Blind Summit Theatre előadása

Bábosok: Mark DOWN, Sean GARRATT, Irena STRATIEVA

Báb: Nick BARNES

Rendező: Mark DOWN

Koncepció és rendezés: Blind Summit Theatre

Társalkotók: Nick BARNES, Sarah CALVER, Mark DOWN, Sean GARRATT, Mabel JONES, Irena STRATIEVA, Ivan THORLEY

Zene: Lemez and Friedel

Fény: Richard HOWELL

Művészeti tanácsadó: Andrew DAWSON

Producer: Stephenie HAY

Technikai vezető: Fergus WALDRON

Társulatvezető: Fiona CLIFT

Adminisztrátor: Andrew HUGHES

Fotók: Lorna PALMER

Külön köszönet az asztalért: ORDASI László

A produkciót támogatta: ARTS COUNCIL ENGLAND, JACKSON'S LANE NORTHLONDON'S CREATIVE SPACE

2014 április 17.

Trafó Kortárs Művészetek Háza